

Селското стопанство на България – място в ЕС

Проф. Румен Попов

Увод

В изложението са дадени 10 таблици и 2 фигури, вкл. и данни да четири страни (България, Белгия, Полша и Румъния), както и кратък коментар към тях.

Сравнителният анализ на състоянието на селското стопанство в България и на Съюза като цяло и в някои страни ще ни позволи да задълбочим познанията за възможностите за позитивни промени в националната политика.

Брой и средна площ на стопанствата

- 10.8 мил. ферми обработват 174.4 ха;
- Средната площ на стопанство е 16 ха;
- В България средната площ е 18.3 ха.

Стандартно производство на малки и големи дружества

- От 10.8 дружества 4.4 мил. имат стандартно производство под 2000 евро и дават 1% от цялото производство;
- 2.2% от холдингите със стандартно производство дават 51.7 от крайната продукция.

Разпределение по брой и размер на използваната земя

- В новите страни голям брой дребни стопанства с малък размер на стопанисваните земи;
- В България малките стопанства 183460 обработват 100990 ха, докато големите 6160 дружества стопанисват 3890500 ха.

Концентрация на земята

- В новите страни-членки са многобройни дребните производители с малък обем на производството (с изкл. на Чехия);
- Концентрацията на производството е особено голяма при България (3890500 ха в стопанства над 100 ха).

Брой на холдингите по икономически размер

- В ЕС от 10 841 000 дружества 4 193 140 са малки (по-малко от 2 000 евро), а 96150 са големи (над 500 000 евро);
- В България от 244 100 малките дружества са 139 480, а големите 1 230;
- В Белгия 37 760 дружества малките са 330 и големите 4 170.

Икономически размер на дружествата (евро)

- В ЕС от 331 568 мил. евро продукция малките дружества дават 3 416 и големите 113 887 мил. евро;
- В България от 3 336 мил. малките създават 130 мил. евро и едрите 1 326 мил. евро;
- В Белгия от 8 407 мил. евро малките не отчитат дейност, а едрите имат 3 913.

Използвана селскостопанска земя

- Половината от обработваемата земя е в Франция, Испания, Обединеното кралство и Германия;
- 1/3 е в Полша, Румъния и Италия;
- Около 60% от обработваемата земя е заета главно от зърнени храни.

Животновъдни стопанства

- Животновъдна единица – възрастна крава, произвеждаща 3000 л. мляко;
- 130.3 мил., от които 48.3 крави, 26.1 прасета и 15.3 птици;
- За България е характерно едно от най-ниските места по развитие на животновъдните стопанства в ЕС.

Заетост селското стопанство, горско стопанство и лова

- Селското население е 22.2 мил., от които 20.2 собственици или членове. В пълни годишни работни единици е 9.5 работници.
- Заетостта представлява 5.2% тази в ЕС;
- 9.5 мил. души работят на пълно работно време;
- В България работят 300.2 души.

Брой и площ на земеделските стопанства в България

- Голям брой на земеделските стопанства – 254400;
- Броят намалява – за 10 години с 400000 преди всичко за сметка на стопанствата до 2 ха – 398528;
- Използваната селскостопанска земя намалява в стопанствата с до 2 ха, докато нараства в стопанствата над 20 ха и представлява 91% общата площ.

Използвана земеделска площ на едно стопанство

- От 2003 до 2013 година използваната земя се увеличава с 30.7%, като отива главно при големите стопанства;
- Увеличава се средния размер на едно стопанство – от 4.436 ха през 2003 на 14.932 ха през 2013 г.

Изводи

- По производство на продукция България е на едно от последните места в ЕС;
- България е решила въпроса с големината на стопанствата в зърнените и маслодайни култури;
- Продукцията е отн. ниска в производството на плодове и зеленчуци;
- Животновъдството е сравнително слабо продуктивно, с изкл. на птицевъдството;
- Все още не достига квалифицирана работна сила.